

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců JUDr. Václava Štencla, MA, a Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., ve věci

žalobce: **Teplárna Strakonice, a. s.**, IČO 60826843
sídlem Nejedlého 377/5, 638 00 Brno
zastoupený advokátem JUDr. et Ing. Petrem Petržíllem, Ph.D.
sídlem Dvořákova 1624, 250 82 Úvaly

proti
žalovanému: **Energetický regulační úřad**
sídlem Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí Rady žalovaného ze dne 16. 4. 2024, č. j. 08224-23/2022-ERU,

takto:

- I. Žaloba proti výroku I. rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 16. 4. 2024, č. j. 08224-23/2022-ERU, se odmítá.
- II. Výrok II. rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 16. 4. 2024, č. j. 08224-23/2022-ERU, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč, a to k rukám JUDr. et Ing. Petra Petržílky, Ph.D., advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 6. 2023, č. j. 08224-17/2022-ERU (dále „prvostupňové rozhodnutí“), shledal žalobce vinným ze spáchání tří přestupků podle § 91 odst. 12 písm. b) zákona

č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon). Přestupků se měl žalobce dopustit tím, že v měsících květen, červen a červenec roku 2021 omezil dodávky tepelné energie do výměňkové stanice Povážská 523, Přední Ptákovice, Strakonice, aniž by nastal některý z případů předvídaných § 76 odst. 4 písm. a) až i) energetického zákona, čímž překročil své oprávnění uvedené v § 76 odst. 4 energetického zákona. Za uvedené přestupky uložil žalovaný žalobci úhrnnou pokutu ve výši 805 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení určené paušální částkou 1 000 Kč. Zároveň zastavil řízení v části podezření ze spáchání pokračujícího přestupku podle § 91 odst. 12 písm. b) energetického zákona, kterého se měl žalobce dopustit podobným jednáním ve dnech 13., 14. a 15. ledna 2021. Usnesením ze dne 9. 2. 2023, č. j. 08224-10/2022-ERU, žalovaný zamítl žádost žalobce o nařízení ústního jednání ze dne 8. 4. 2022. Rada žalovaného následně vydala napadené rozhodnutí, jehož výrokem I. zastavila řízení o žádosti žalobce o nařízení ústního jednání ze dne 8. 4. 2022 a zrušila usnesení žalovaného ze dne 9. 2. 2023, č. j. 08224-10/2022-ERU, a výrokem II. zamítl rozklad žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdila.

II. Stanoviska účastníků řízení

2. Žalobce se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítá, že se žalovaný dopustil změny popisu skutku. Totožnost skutku nebyla zachována, časový rozsah přestupku doznal v řízení výrazných změn. Byla provedena nesprávná právní kvalifikace skutku, skutek není přestupkem. Žalovaný pochybil při prokazování, zda nastal některý případ z vyjmenovaných porušení povinností odběratele. Sousloví „smluvené platební povinnosti“ ve smyslu § 89 odst. 1 písm. a) energetického zákona žalovaný vyložil nepřipustným zužujícím způsobem. Pohledávky žalobce byly nejisté a neurčité, nebyly tedy dle § 1987 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, způsobilé k započtení. Žalovaný nepřerušil řízení, ačkoliv probíhala soudní řízení o předběžné otázce. Žalobce v době omezení dodávek nemohl objektivně posoudit, zda jedná v souladu s výkladem § 1987 odst. 2 občanského zákoníku zastávaným žalovaným, nebo zda se dopouští přestupku. V takovém případě by měla být aplikována zásada *nullum crimen sine lege certa*. Postup žalovaného při výkladu daného ustanovení je retroaktivní a svévolný. Trest uložený za tvrzené porušení relativně neurčité právní normy orgánem, který není příslušný ani odborně způsobilý k jejímu výkladu, je v rozporu s principem právního státu, zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí a zásady *nullum crimen sine lege*. Napadené rozhodnutí je z několika důvodů nepřezkoumatelné. Nelze z něj dovodit, zda byl zkoumán skutečný úmysl jednajícího, dobrá víra adresáta, či zda se správní orgány opíraly o pravidla v § 555 a násl. občanského zákoníku. Pokud správní orgány odmítly aplikovat zásadu *in dubio pro reo*, měly aplikovat zásadu *in dubio pro mitius*. Stran květnového omezení dodávek správní orgány vědomě zkreslují skutečnost, pokud uvádí, že ze strany žalobce došlo k obstrukčnímu porušení povinnosti uzavřít smlouvu dle § 76 odst. 1 energetického zákona. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je v rozporu se zásadou materiální pravdy. Dodávky nad rámec sjednaného množství dle smlouvy jsou dodávkami bez právního důvodu. Žalovaný nezohlednil námítky žalobce ohledně nárokovaného množství tepelné energie ze strany odběratele, nereagoval na informace o skutečném odběru každý měsíc přesahující smluvené množství. Rada žalovaného se k plnění nad rámec smlouvy nevyjádřila. Správní orgány se dopustily nezákonné interpretace § 76 odst. 4 písm. f) a i) energetického zákona v návaznosti na § 77 odst. 4 a § 89 odst. 1 písm. a) a b) energetického zákona a bagatelizovaly porušení povinností odběratele tepelné energie, pro které byl žalobce oprávněn omezit dodávky tepla. Náhradní zdroj energie, který odběratel připojil k rozvodnému tepelnému zařízení, nebyl provozován na základě písemné dohody se žalobcem. Žalobce na situaci v minulosti upozorňoval, správní orgán byl nečinný. Žalovaný neprovedl kontrolu plnění povinností odběratele, nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Byla porušena zásada vyšetřovací a zásada materiální pravdy. Postup správních orgánů je v rozporu s § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“). Nebylo dostatečně posouzeno, zda k omezení dodávek tepelné energie došlo v nezbytném rozsahu a na nezbytně nutnou dobu. Nebyl dán důvod pro

zamítnutí návrhu žalobce na nařízení ústního jednání. Mělo být provedeno dokazování týkající se otázky, zda se koneční spotřebitelé cítili být poškozeni a zda byla naplněna materiální stránka přestupku. Z protokolů o kontrole č. K017221 ani K00422 nevyplývá nic ohledně prokázání nepřiměřenosti omezení dodávek. K červencovému omezení dodávek přihlédly správní orgány jako k přitěžující okolnosti, aniž by provedly dokazování a posoudily skutečný dopad na konečné spotřebitele.

3. Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na napadené rozhodnutí a navrhuje, aby soud žalobu zamítl. Dodává, že totožnost skutku byla zachována, změna právní kvalifikace proběhla procesně správně. Skutkový stav byl spolehlivě zjištěn. Sporné platby a provedené zápočty v rozhodném období nezakládají bez dalšího právo žalobce na omezování dodávek tepelné energie. Prodlení s uzavřením smlouvy o dodávce tepelné energie nesplňuje znaky neoprávněného odběru „bez právního důvodu“. Při kontrolách dodržování § 76 odst. 4 energetického zákona nebyl shledán žádný ze zákonných důvodů pro omezení dodávek. Vyšlo najevo, že odběratel disponuje třemi tepelnými čerpadly, která byla v odběrném místě nainstalována již před omezováním dodávek. Nelze se tedy domnívat, že by jejich případným provozováním mohla být ohrožena bezpečnost a spolehlivost rozvodných zařízení. Jelikož byl odběratel držitelem licence na provoz rozvodného tepelného zařízení, uzavření písemné dohody o používání náhradního zdroje tepla by zde nebylo účelné řešení, jelikož by uzavíral smlouvu sám se sebou. Navíc odběratel provozoval náhradní zdroj v červenci 2021 teprve poté, co žalobce dodávku neoprávněně omezil. Jelikož žalovaný neshledal důvod k omezení dodávek tepelné energie, nebylo potřebné zvažovat míru nezbytné doby a rozsahu takového omezení. Jednání žalobce nelze označit jako zákonné, neboť v rozhodné době sám polemizoval o zákonných důvodech podle § 76 odst. 4 energetického zákona. Žalovaný neshledal, že by nařízení ústního jednání bylo nezbytné k uplatnění práv žalobce, ani pro zjištění stavu věci. Ve vztahu k dokazování o škodlivosti přestupku je podstatné, že posuzované jednání naplnilo znak společenské škodlivosti ve vysoké míře a nebylo přiměřené. Omezit dodávku tepelné energie za účelem nátlaku na odběratele ohledně smluvního závazkového vztahu není zákonné řešení, které by mohlo požívat právní ochrany.
4. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou. Dle jeho názoru žalovaný nebere v úvahu, že v případě pokračování v přestupku jde o jeden skutek, kdežto u vícečinného souběhu jde o skutků více. O totožnost skutku se nejedná. Žalovaný tuto změnu ve vyrozumění ze dne 10. 2. 2023 neodůvodnil. Změna byla proto nezákonná. Žalobce měl před každým omezením dodávky tepla jasno o zákonném důvodu a odběratele i žalovaného před plánovaným omezením vždy s tímto důvodem seznámil. Pokud žalovaný souhlasí s tím, že platby za dodávky tepla byly v rozhodném období sporné, platí, že jednostranné zápočty byly v té době nejistými a neurčitými. Na tom nic nemění pozdější výsledky soudních řízení. Žalobce nebyl seznámen s výsledky tvrzené kontroly provedené žalovaným, jednalo se o nesprávný úřední postup. V přestupkovém řízení nelze tvrdit naplnění materiální stránky, aniž by o tom proběhlo dokazování. Nařízení ústního jednání považoval žalobce za nezbytné k uplatnění svého práva na obhajobu. Ustanovení § 89 odst. 1 písm. a) a b) v návaznosti na § 76 odst. 4 písm. i) energetického zákona slouží jako nátlak na odběratele ohledně řešení závazkového vztahu.

III. Posouzení věci krajským soudem

5. Předtím, než mohl zdejší soud přistoupit k věcnému posouzení žaloby na základě uplatněných žalobních bodů, zkoumal, zda jsou splněny podmínky řízení, za nichž může ve věci jednat a rozhodnout.
6. Podle § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“) platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže je podle tohoto zákona nepřipustný.

7. Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřijatelná mimo jiné v případech, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.
8. Podle § 70 písm. c) s. ř. s. přitom jsou ze soudního přezkumu vyloučeny úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem.
9. Soud dospěl k závěru, že žaloba je ve vztahu k výroku I. napadeného rozhodnutí nepřijatelná. Rozhodnutí o žádosti o nařízení ústního jednání je vzhledem ke své povaze úkonem, kterým se toliko upravuje vedení řízení před správním orgánem, a proto je ze samostatného přezkumu vyloučeno ve smyslu § 70 písm. c) s. ř. s. Žaloba je tedy v části směřující proti výroku I. napadeného rozhodnutí nepřijatelná ve smyslu § 68 písm. e) s. ř. s., pročez ji soud podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.
10. Neprovedení ústního jednání může žalobce namítat jako vadu řízení, má-li za to, že měla za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Tak je ostatně tato námitka fakticky v žalobě koncipována. Soud sice tuto námitku nakonec v této věci neposuzoval, ovšem nikoliv proto, že by se jednalo o námitku ve vztahu k výroku II. napadeného rozhodnutí nepřijatelnou, nýbrž proto, že oprávněnost žalobcova požadavku může záviset na dalším vývoji ve věci. Posouzení této otázky by s ohledem na níže učiněné závěry bylo předčasné.
11. Ve vztahu k výroku II. napadeného rozhodnutí shledal Krajský soud v Brně procesní podmínky za splněné, a proto přistoupil k jeho přezkumu v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 a § 76 odst. 1 s. ř. s.) a při rozhodování vycházel z obsahu správního spisu, nad jehož rámec nebylo potřeba provádět dokazování.
12. Žalobce předně namítá, že v řízení nebyla zachována totožnost skutku, jestliže žalovaný nejprve zahájil řízení o dvou pokračujících přestupcích spočívajících v omezení dodávek v lednu a květnu roku 2021 a dále v červnu a červenci roku 2021, avšak následně tato omezení považoval za sbíhající se samostatné přestupky, o nichž také rozhodl. Námitce žalobce soud nepřisvědčuje.
13. V kontextu správního trestání i trestního práva, jehož zásady jsou pro správní trestání přiměřeně použitelné, je pojem „skutek“ vnímán jako to, co se objektivně stalo ve vnějším světě. Jedná se tedy o určitou událost vyvolanou jednáním (konáním či opomenutím) určité osoby. Slovním vyjádřením, které zahrnuje popis těchto jednání či skutkových okolností, které lze podřadit pod formální znaky přestupku uvedené v zákoně, je pak „popis skutku“, jakožto nezbytná náležitost příslušného rozhodnutí. Musí se jednat alespoň o natolik podrobný popis, aby byly naplněny požadavky jednoznačné identifikace skutku a srozumitelnosti tak, aby v popisu skutku byly uvedeny veškeré jeho zákonné znaky příslušné skutkové podstaty, a aby již z výroku rozhodnutí vyplývalo, jakým jednáním byl předmětný delikt spáchán (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 As 7/2009-66, publ. pod č. 1975/2010 Sb. NSS; nebo ze dne 17. 1. 2013, č. j. 8 Afs 17/2012-375, publ. pod č. 2822/2013 Sb. NSS [všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz] obdobně srov. Šámal, P. a kol.: *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, komentář k § 220).
14. Správní orgán vede přestupkové řízení právě ohledně samotného skutku, nikoli jeho popisu, či právní kvalifikace (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 8 Afs 17/2012-375, publ. pod č. 2822/2013 Sb. NSS). Podstatu skutku lze spatřovat především v jednání a v následku, který jím byl způsoben. Totožnost skutku bude proto zachována, bude-li zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku, případně jsou-li jednání nebo následek (či obojí) shodné alespoň částečně, za předpokladu, že bude dána shoda v podstatných okolnostech. Těmi se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání nebo následek z hlediska právní kvalifikace.

15. Skutky, o kterých byla zahájena řízení před žalovaným, spočívaly v omezování dodávek tepelné energie společnosti Energo Strakonice, s. r. o. (dále „odběratel“) do odběrného místa v objektu výměníkové stanice na adrese Povážská 523, Přední Ptákovice, Strakonice, a to v období 13. 1. 2021 – 15. 1. 2021, 21. 5. 2021 – 23. 5. 2021, 22. 6. 2021 – 30. 6. 2021 a 19. 7. 2021 – 31. 7. 2021. Žalobci tak bylo po celou dobu vedení řízení o přestupcích známo, pro jaké jednání (a tudíž i skutky) je přestupkové řízení vedeno, a to od doby, kdy mu bylo doručeno oznámení o zahájení řízení ze dne 27. 10. 2021, č. j. 11876/2021-ERU, a oznámení o zahájení řízení ze dne 29. 3. 2022, č. j. 07259-3/2022-ERU. O těchto skutcích bylo také vydáno prvostupňové a napadené rozhodnutí. Žalovaný se tak nedopustil změny skutků, dokonce ani změny jejich popisu, pouze změny jejich právní kvalifikace
16. V rámci oznámení o zahájení řízení byl žalobce v souladu s § 78 odst. 3 přestupkového zákona seznámen i s předpokládanou právní kvalifikací svého jednání, které žalovaný předběžně posoudil jako pokračující přestupek. Na rozdíl od skutků, ke změně právní kvalifikace posuzovaného jednání došlo, neboť žalovaný květnové, červnové a červencové jednání žalobce spočívající v omezení dodávek nově posoudil jako sbíhající se samostatné přestupky. Jako (samostatný) pokračující přestupek nadále považoval lednová omezení, u nichž však porušení zákona a naplnění skutkové podstaty přestupku ve výsledku neshledal, a řízení o nich proto zastavil.
17. Na rozdíl od skutkového vymezení stíhaného jednání, změně jeho právní kvalifikace principiálně nic nebrání a lze ji tedy v průběhu řízení měnit. Z judikatury vyplývá, že v rámci probíhajícího přestupkového řízení lze připustit změnu právní kvalifikace skutku, vychází-li nová právní kvalifikace z téhož jednání, pro které bylo řízení původně zahájeno (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2011, č. j. 1 As 110/2011-74). Je však vždy nutno trvat na požadavku, aby stíhaná osoba byla se změnou právního hodnocení věci seznámena a byl jí dán dostatečný prostor přizpůsobit této skutečnosti svou obhajobu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 5 A 73/2002-34, publ. pod č. 296/2004 Sb. NSS; ze dne 21. 9. 2005, č. j. 2 As 44/2004-62, publ. pod č. 1378/2007 Sb. NSS; či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2011, č. j. 2 Afs 91/2009-149). O změně právní kvalifikace správní orgán účastníka řízení sice musí vyrozumět, řízení však nezastavuje, ani v důsledku překvalifikace skutku nové řízení nezahajuje.
18. Výše uvedený požadavek žalovaný splnil, jestliže žalobce připsím ze dne 10. 2. 2023, č. j. 08224-11/2022-ERU, vyrozuměl o změně právní kvalifikace a možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalovaný nebyl povinen v rámci tohoto vyrozumění odůvodňovat provedenou změnu právní kvalifikace. Takový požadavek neplyne ani ze zákona, ani z judikatury. Poučení o změně právní kvalifikace plní stejnou funkci jako samotné oznámení o zahájení řízení o přestupku, a proto jsou na něj kladeny podobné nároky – správní orgán obviněného z přestupku toliko informuje, nyní již jen o nové právní kvalifikaci jeho jednání. Odůvodnění právní kvalifikace skutků je náležitostí až rozhodnutí o přestupku. Zdejší soud proto uzavírá, že postup žalovaného týkající se změny právní kvalifikace předmětných skutků byl v souladu se zákonem a žalobce nebyl tímto postupem jakkoli zkrácen na svých právech.
19. Žalobce dále namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Spatřuje ji v tom, že žalovaný překročil svou pravomoc a postupoval svévolně v úsudku, který učinil v otázce odběratelem provedených zápočtů ze dne 25. 3. 2021 a ze dne 28. 4. 2021 vůči pohledávkám za podnájem výměníkové stanice na základě podnájemní smlouvy ze dne 31. 10. 2016.
20. Žalobce v řízení namítal, že pohledávky odběratele byly nejisté a neurčité, a nebyly tedy dle § 1987 občanského zákoníku způsobilé k započtení. Mezi stranami není sporu o tom, že uvedená otázka je v této věci předběžnou otázkou ve smyslu § 57 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Pokud by totiž k zápočtu účinně nedošlo, odběratel by nesplnil své platební povinnosti a přicházel by tak v úvahu zákonný důvod pro omezení dodávek dle § 76 odst. 4 písm. i) energetického zákona ve spojení s § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona (tj. z důvodu neoprávněného odběru, kterým

by v tomto případě byl *odběr tepelné energie při opakovaném neplnění smluvních platebních povinností nebo platebních povinností vyplývajících z náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem tepelné energie, které nejsou splněny ani po upozornění*).

21. Zdejší soud nepřisvědčil žalobci v námitce, že žalovaný neměl pravomoc učinit si o uvedené otázce úsudek sám. Stejně tak nelze žalovanému vytýkat, že nepřerušil dle § 64 ve spojení s § 57 odst. 2 správního řádu správní řízení z důvodu, že o předběžné otázce probíhalo soudní řízení. Ze správního spisu vyplývá a mezi stranami není sporu o tom, že řízení u Okresního soudu ve Strakonicih vedené pod sp. zn. 6 C 116/2019 se týkalo přiznání nájemného odběrateli z titulu tří podnájemních smluv uzavřených se žalobcem. Předmětem řízení byla mimo jiné otázka platnosti těchto smluv, nikoli však otázka platnosti provedených zápočtů ze dne 25. 3. 2021 a ze dne 28. 4. 2021, respektive způsobilosti uvedené pohledávky k zápočtu. Nebyla v něm proto řešena ani otázka, zda je daná pohledávka nejistá či neurčitá ve smyslu § 1987 odst. 2 občanského zákoníku. O oprávněnosti (resp. platnosti) provedených zápočtů tedy neprobíhalo žádné soudní řízení a žalovaný si mohl ve smyslu § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu učinit úsudek o této otázce sám.
22. Dle § 1987 odst. 2 občanského zákoníku platí, že nejisté a neurčité pohledávky nejsou způsobilé k započtení.
23. V první řadě soud neshledává důvodnou námitku žalobce o tom, že postup žalovaného při výkladu § 1987 odst. 2 občanského zákoníku je retroaktivní, a tudíž protiústavní. Žalovaný zcela standardně, retrospektivně (nikoliv však retroaktivně), provedl výklad a aplikaci zákonného ustanovení. Jinými slovy v době rozhodování dovodil ze zákona plynoucí důsledky ve vztahu událostem, které sice nastaly dříve, ovšem již za účinnosti tohoto zákona. Takový postup nelze považovat za retroaktivitu, tedy zpětnou účinnost.
24. Smyslem uvedeného ustanovení je zabránit tomu, aby započtení vyvolávalo „nejasnosti a následné spory“. Je jím tak zakotvena ochrana věřitele pasivní pohledávky před tím, aby dlužník pasivní pohledávky zabránil jejímu uspokojení či toto uspokojení oddálil jednostranným započtením své sporné (nejisté či neurčité) pohledávky za věřitelem pasivní pohledávky. Tím by dlužník pasivní pohledávky mohl dosáhnout toho, že místo brzkého uspokojení pasivní pohledávky bude mezi stranami veden spor o existenci a výši aktivní pohledávky, v důsledku čehož by došlo k podstatnému oddálení uspokojení pasivní pohledávky (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 9. 2020, č. j. 31 Cdo 684/2020-406; všechny zde citované rozsudky Nejvyššího soudu jsou dostupné na www.nsoud.cz).
25. Zdejší soud přisvědčuje žalovanému v tom, že za nejistou či neurčitou nelze pohledávku považovat pouze proto, že ji dlužník neuznává (odmítá uhradit), nebo že je sporná (nejednoznačná) její právní kvalifikace. Jak uvedl Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 1. 10. 2018, č. j. 28 Cdo 5711/2017-262, musí zde být objektivní nejistota, zda pohledávka vznikla a z jakého důvodu, popř. zda je splatná, kdo je jejím věřitelem či dlužníkem, jaká je její výše apod. (k tomu srov. obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2019, č. j. 26 Cdo 4795/2017-195). Judikatura Nejvyššího soudu s ohledem na smysl a účel § 1987 odst. 2 občanského zákoníku považuje za nutné posuzovat míru nejistoty ohledně aktivní pohledávky relativně, a to ve vztahu k pohledávce pasivní. Za nejistou či neurčitou lze aktivní pohledávku považovat zpravidla toliko tehdy, je-li míra nejistoty ohledně ní vyšší než je tomu v případě pasivní pohledávky. Rozhodující jsou přitom vždy toliko okolnosti, které tu byly v okamžiku, kdy se započtení mělo stát účinným.
26. Žalovaný v rámci posouzení spornosti žalobcových pohledávek vycházel z rozsudku Okresního soudu ve Strakonicih ze dne 15. 10. 2021, č. j. 6 C 116/2019-507, který shledal podnájemní smlouvy, jejichž neplatnost žalobce před soudem namítal, za platné. Žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí uvedl, že ani on neshledal důvod přisvědčit žalobcovým námitkám o neplatnosti předmětné podnájemní smlouvy. Svůj závěr o tom, že pohledávky nebyly sporné (resp. nejisté či neurčité), založil v podstatě pouze na této skutečnosti s tím, že nejistotu ani neurčitost pohledávek odběratele neshledává v tom, že je žalobce odmítal zaplatit a namítal jejich neplatnost, a že postup

žalobce je zjevně účelový. Rada žalovaného se s odůvodněním žalovaného ztotožnila a s odkazem na rozsudek Okresního soudu ve Strakoniciích a platnou smlouvu, která byla stranami plněna, učinila závěr o přehlednosti dané situace a nepochybnosti předmětných pohledávek. Takové posouzení spornosti pohledávek považuje soud s ohledem na výše uvedené judikatorní závěry za nedostatečné. Žalovaný ani Rada totiž vůbec neposuzovaly nejistotu či neurčitost započítaných pasivních pohledávek z pohledu konkrétních skutečností, v nichž nejistotu a neurčitost spatřoval žalobce.

27. Ačkoliv si je soud vědom toho, že rozhodování o soukromoprávních institutech je v zásadě určeno soudům, v dané věci byly splněny podmínky pro to, aby si žalovaný o spornosti pohledávek a jejich započtení učinil úsudek sám. V takovém případě byl povinen postupovat v souladu se smyslem a účelem § 1987 odst. 2 občanského zákoníku a judikatorními závěry, které se k tomuto ustanovení vztahují. Odůvodnění platnosti provedeného zápočtu, které je založeno v podstatě jen na závěru o platnosti podnájemní smlouvy, není dostačující, resp. není úvahou o spornosti předmětné pohledávky. Závěr o platnosti podnájemní smlouvy nevypovídá ničeho o případné spornosti pohledávky. Žalovaný *de facto* příliš zjednodušeně vyšel toliko ze závěru rozsudku Okresního soudu ve Strakoniciích ze dne 15. 10. 2021, č. j. 6 C 116/2019-507, o tom, že žalované pohledávky odběratele byly „po právu“. Takový závěr však ještě sám o sobě neznámá, že dané pohledávky nebyly sporné ve smyslu § 1987 odst. 2 občanského zákoníku.
28. Posouzení, zda je pohledávka nejistá či neurčitá, se odvíjí od zcela jiných skutečností, než samotné posouzení oprávněnosti této pohledávky. Pro tyto účely není podstatné, zda pohledávka existuje či nikoliv, nýbrž zejména jaká je povaha aktivní a pasivní pohledávky a z jakých skutkových a právních důvodů je existence (respektive výše apod.) aktivní pohledávky zpochybňována. I nejistá či neurčitá pohledávka může být uplatněna po právu. Přiznání této pohledávky soudem proto neznámá, že se po celou dobu její existence jednalo o pohledávku způsobilou k započtení. Úvahy žalovaného jsou naopak *de facto* postaveny na tom, že aplikovatelnost tohoto ustanovení v dané věci v podstatě Okresní soud ve Strakoniciích vyřešil, neboť námitky neplatnosti podnájemní smlouvy neshledal důvodnými. Rada žalovaného v napadeném rozhodnutí přímo uvedla, že žalovaný „*fakticky jen konstatoval, že se od závěrů soudu neodchyluje.*“ Okresní soud však ve vztahu k nejistotě a neurčitosti předmětných pohledávek žádné závěry neučinil a učinit nemohl, neboť tato otázka nebyla předmětem jeho řízení.
29. Jak bylo uvedeno výše, otázku spornosti a jistoty aktivní pohledávky je třeba vždy poměřovat ve vztahu k pohledávce pasivní. A právě tyto úvahy byl žalovaný povinen provést. Primárně měl tedy posoudit časovou náročnost (zejména co do skutkové a důkazní komplikovanosti) zjišťování existence a výše aktivní pohledávky v porovnání s pohledávkou pasivní. Podstatnou roli hraje v této otázce jednak právní titul jednotlivých pohledávek a jejich formální zachycení, jednak povaha námitek uplatňovaných žalobcem, tedy zda byly jeho námitky o neplatnosti aktivní pohledávky spíše „slabé“ a snadno vyvratitelné, či zda se jednalo o kvalifikovanou argumentaci nutně vedoucí k rozsáhlému dokazování. Zde může hrát roli i úvaha žalovaného, že námitka neplatnosti smlouvy byla podle něj účelová. Sama o sobě však není postačující, neprovede-li žalovaný vůbec poměrování jistoty aktivní i pasivní pohledávky. V rámci tohoto posouzení může sice žalovaný rovněž vycházet z obsahu rozsudku Okresního soudu ve Strakoniciích ze dne 15. 10. 2021, č. j. 6 C 116/2019-507, avšak nikoli jen ze závěru o platnosti podnájemních smluv, nýbrž i z provedeného procesu dokazování a úvah soudu o platnosti smluv. Jelikož se žalovaný ani Rada výše předestřenými úvahami nezabývaly, je napadené rozhodnutí v této části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
30. Žalobce dále namítá, že zákonným důvodem k omezení dodávek dle § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona bylo také neplnění smluvených platebních povinností odběratelem, za které považuje i povinnosti uložené předběžným opatřením. Správní orgány se dle žalobce dopustily nepřipustného zužujícího výkladu, když sousloví „smluvené platební povinnosti“ vztáhly pouze na

platební povinnosti, jež jsou předmětem smlouvy, a tudíž tento případ porušení povinností odběratele neposuzovaly.

31. Rozhodnutím ze dne 3. 9. 2020, č. j. 07541-10/2020-ERU, nařídil žalovaný předběžné opatření, kterým žalobci uložil povinnost dodávat odběrateli tepelnou energii a stanovil podmínky dodávek, včetně jejich ceny. Předběžné opatření pozbylo účinnosti dne 19. 5. 2021. Rozhodnutím Rady žalovaného ze dne 4. 5. 2021, č. j. 07541-45/2020, byla žalobci následně uložena povinnost uzavřít s odběratelem smlouvu o dodávce tepelné energie nejpozději do 18. 5. 2021.
32. Dle § 89 odst. 1 písm. a) energetického zákona platí, že neoprávněným odběrem tepelné energie je odběr tepelné energie bez právního důvodu nebo pokud právní důvod odpadl. Dle § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona jím je i odběr tepelné energie při opakovaném neplnění smluvených platebních povinností.
33. Pojmem „právní důvod“ ve smyslu výše citovaného ustanovení zahrnuje i jiné právní důvody, než je smlouva o dodávkách tepelné energie. Typicky jím je právě rozhodnutí o předběžném opatření. Toto rozhodnutí simuluje právní stav existence smlouvy, která byla předmětem sporu ve správním řízení před žalovaným. Rozhodnutí o předběžném opatření tak je právním důvodem ve smyslu § 89 odst. 1 písm. a) energetického zákona. Jelikož předběžné opatření simuluje právní stav existence smlouvy, jsou i podmínky v něm stanovené simulací podmínek stanovených ve smlouvě. Podle názoru soudu je proto třeba aplikovat teleologický výklad a pod pojem „smluvené platební podmínky“ ve smyslu § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona podřadit i platební povinnosti stanovené předběžným opatřením. V opačném případě by byl totiž žalobce povinen dle předběžného opatření poskytovat tepelnou energii, aniž by mohl adekvátně a zákonem obecně předvídaným způsobem reagovat na neplnění odpovídajícího závazku ze strany odběratele, a to v rámci právního vztahu, který je zákonem koncipován jako synallagmatický.
34. Pokud tedy žalobce v květnu evidoval vůči odběrateli neuhrazené pohledávky na úhradu dodávek tepelné energie poskytovaných podle vydaného předběžného opatření, lze v obecné rovině na tvrzené jednání odběratele pohlížet jako na neplnění smluvených platebních povinností ve smyslu § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona. Závěr žalovaného o tom, že platební povinnosti vyplývající z předběžného opatření nelze považovat za smluvené platební povinnosti, je proto nezákonný. Správní orgány se k námitce žalobce měly zabývat oprávněností provedeného omezení dodávek z důvodu uvedeného v § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona. Jestliže tak neučinily (byť z důvodu výkladu zákona, který soud považuje za nesprávný), zatížily i v této části napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností.
35. Žalobce také namítá, že správní orgány vědomě zkreslují skutečnosti týkající se květnového omezení dodávek, jestliže tvrdí, že žalobce porušil povinnost uzavřít s odběratelem smlouvu o dodávkách tepla, ačkoliv tak měl dle rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2021, č. j. 07541-45/2020-ERU, učinit nejpozději do 18. 5. 2021. Dle názoru žalobce totiž ke květnovému omezení dodávek došlo také z důvodu uvedeného v § 89 odst. 1 písm. a) energetického zákona, neboť v té době již pozbylo účinnosti předběžné opatření a zároveň ještě nebyla uzavřena smlouva o dodávkách tepelné energie, avšak z důvodu obstrukcí na straně odběratele.
36. Žalovaný v bodě 68 prvostupňového rozhodnutí uvedl, že stav, ke kterému došlo při květnovém omezení dodávek, představoval zákonodárcem chráněný stav realizace dodávek tepelné energie. Vzal v úvahu skutečnost, že uzavření smlouvy mělo představovat spíše formální než faktickou změnu poměrů, neboť dodávka tepelné energie probíhala i přes absenci smlouvy a byla prostřednictvím zápočtů placena. Rada žalovaného na str. 13 napadeného rozhodnutí uvedla, že obstrukce při uzavření smlouvy dospěly do stavu, kdy již nebylo účinné předběžné opatření, ale strany smlouvu dosud neuzavřely. Dle Rady žalovaného je za takového právního stavu nepřijatelné, aby držitel licence omezil dodávku tepelné energie a dovolával se svého oprávnění s odkazem na neoprávněný odběr dle § 89 odst. 1 písm. a) energetického zákona, obzvláště za situace, kdy

existovalo vykonatelné rozhodnutí o povinnosti stran uzavřít smlouvu o dodávkách tepla. Rada uvedla, že zjevné zneužití práva nepožívá jakékoli právní ochrany.

37. Co se týče konkrétních skutkových zjištění o procesu uzavírání smlouvy, žalovaný v bodě 69 prvostupňového rozhodnutí uvedl toliko to, že nezjistil a ani žalobce nenamítal, že by ze strany odběratele docházelo k dlouhodobým obstrukcím směřujícím proti uzavření smlouvy. Rada žalovaného pak na str. 13 napadeného rozhodnutí toliko konstatovala, že ve stanovené lhůtě nedošlo ani k uzavření smlouvy, ani k předložení jejího návrhu.
38. Zdejší soud má za to, že uvedené úvahy správních orgánů by mohly být opodstatněné, ovšem toliko v případě, že by ve správním řízení skutečně bylo prokázáno obstrukční jednání žalobce při uzavírání smlouvy. Lze totiž souhlasit s tím, že znemožnění uzavření smlouvy přes uloženou povinnost smlouvu uzavřít s cílem dosáhnout stavu, kdy nebude existovat žádný právní důvod pro poskytování energií, může představovat zneužití práva, které nepožívá právní ochrany. Avšak v opačném případě, tj. pokud by smlouva o dodávkách tepla sice ještě nebyla uzavřena, avšak nikoli z důvodu obstrukcí na straně žalobce, nešlo by o případ, kdy by žalobce uměle navodil zákonem předpokládanou situaci, při které lze omezit dodávky. Pokud by tedy nastala taková situace bez jeho zavinění, nebylo by možné v jeho jednání spatřovat zneužití práva. Z prvostupňového rozhodnutí, z napadeného rozhodnutí ani ze správního spisu však nevyplývá, že by správní orgány důvody neuzavření smlouvy (tj. údajné obstrukční jednání) ve správním řízení zjišťovaly a posuzovaly. Správní orgány odpovědnost žalobce za neuzavření smlouvy o dodávkách tepla *de facto* pouze předpokládaly, aniž by prokázaly a odůvodnily, jak konkrétně právě on přispěl ke stavu, že smlouva nebyla uzavřena. Napadené rozhodnutí je proto i v této otázce nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí a skutkový stav, který vzaly správní orgány za základ napadeného rozhodnutí, navíc vyžaduje zásadní doplnění.
39. Žalobce poukazuje na to, že k omezení dodávek v červnu a červenci 2021 došlo vždy až poté, co dodal odběrateli množství tepelné energie sjednané ve smlouvě. Další dodávky tedy byly dle jeho názoru dodávkami bez právního důvodu ve smyslu § 89 odst. 1 písm. a) energetického zákona. Této námitce soud nepřisvědčuje.
40. Zdejší soud se ztotožňuje s názorem žalovaného uvedeným v bodech 136 až 138 prvostupňového rozhodnutí. Množství dodávaného tepla bylo v uzavřené smlouvě o dodávkách tepelné energie sjednáno jako plánované, nikoli jako maximální. Překročení plánovaného množství tedy nelze považovat za plnění bez právního důvodu, neboť smlouva byla nadále právním důvodem pro poskytování tepelné energie a toto plnění neporušovalo žádnou ze smluvních podmínek. Ačkoliv Rada žalovaného tuto otázku v napadeném rozhodnutí dále podrobněji nehodnotila, má soud za to, že tato skutečnost sama o sobě nemůže vést ke zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobce totiž v této části pouze opakoval argumentaci, se kterou se již podrobně vypořádal žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí, přičemž se jednalo spíše o okrajové tvrzení, které s ohledem na obsáhlou žalobcovu argumentaci mohla Rada žalovaného vypořádat svým závěrečným odkazem na prvostupňové rozhodnutí s tím, že se ztotožňuje se skutkovými zjištěními i právním hodnocením ze strany prvostupňového správního orgánu (strana 20 napadeného rozhodnutí). Takový postup je v případě opakování již v prvostupňovém rozhodnutí vypořádané argumentace přípustný, neboť na prvostupňové a druhostupňové rozhodnutí správního orgánu je při soudním přezkumu pohlíženo jako na jeden celek (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2009, č. j. 1 Afs 88/2009-48, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 6 As 214/2016-33). Obstojí-li tedy v soudním přezkumu argumentace uvedená v prvostupňovém rozhodnutí, kterou Rada žalovaného fakticky aprobovala, obstojí také žalobou napadené rozhodnutí.
41. Žalobce dále namítá, že se žalovaný dopustil nezákonné interpretace § 77 odst. 4 energetického zákona. Dle názoru žalobce odběratel citované ustanovení porušoval, protože žalobci vzniklo také právo na omezení dodávek z důvodu uvedeného v § 76 odst. 4 písm. f) energetického zákona.

42. Dle § 76 odst. 4 písm. f) energetického zákona má dodavatel tepelné energie právo přerušit nebo omezit dodávku tepelné energie při nedodržení povinností odběratele podle § 77 odst. 4 energetického zákona.
43. Dle § 77 odst. 4 energetického zákona může odběratel tepelné energie zřít a provozovat náhradní nebo jiný zdroj tepelné energie, který je propojen s rozvodným tepelným zařízením nebo může ovlivnit jeho provoz, teplotou látku v rozvodném tepelném zařízení nebo její parametry, pouze po písemné dohodě s držitelem licence na rozvod tepelné energie.
44. Žalovaný v bodech 104 až 107 prvostupňového rozhodnutí uvádí, že žalobce porušení § 77 odst. 4 energetického zákona toliko nekonkrétně tvrdí, avšak jakkoli neprokazuje, přičemž žalovaný v rámci provedení kontrol žádné zakázané připojení náhradního zdroje tepelné energie odběratele nezjistil. Žalovaný doplnil, že odběratel by jako držitel licence na rozvod tepelné energie uděloval písemný souhlas s připojením náhradního zdroje sám sobě, což po něm nelze spravedlivě požadovat. Rada žalovaného pak na str. 13 a 14 napadeného rozhodnutí ve shodě se žalovaným uvedla, že písemný souhlas sám sobě je z logiky věci vyloučený. Dále odkázala na své rozhodnutí ze dne 4. 5. 2021, č. j. 07541-45/2020-ERÚ, o rozkladu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2021, č. j. 0754-35/2020-ERU, kterým byla žalobci uložena povinnost uzavřít s odběratelem do sedmi dnů od právní moci rozhodnutí smlouvu o dodávce tepelné energie. Rada v napadeném rozhodnutí ve shodě s rozhodnutím ze dne 4. 5. 2021, č. j. 07541-45/2020-ERÚ, uvedla: „*V daném případě se jednalo o tři tepelná čerpadla, která byla v odběrném místě instalována již předtím, protože se nelze domnívat, že by jejich případným provozováním mohla být ohrožena bezpečnost a spolehlivost rozvodných zařízení odpůrce i navrhovatele, k ovlivnění provozu by nadto mohlo dojít nanejvýš nepřímo např. nižší mírou ochlazování teplotosnosného média ve výměňkové stanici, nicméně s ohledem na zanedbatelný výkon těchto čerpadel by nemohlo jít o významné ovlivnění.*“
45. Pokud jde o úvahu žalovaného, resp. Rady o tom, že by žalobce musel uzavřít smlouvu sám se sebou, ta by podle názoru soudu byla případná toliko tehdy, kdyby byl náhradní zdroj tepelné energie propojen výlučně s rozvodným tepelným zařízením, jehož provozovatelem je na základě platné licence odběratel. Odběratel byl však provozovatelem toliko výměňkové stanice, která navazovala na rozvodné tepelné zařízení žalobce. Ustanovení § 77 odst. 4 energetického zákona přitom vyžaduje uzavření dohody nejen s držitelem licence, který provozuje přímo propojené rozvodné tepelné zařízení („*který je propojen s rozvodným tepelným zařízením*“), ale také s držitelem licence, který provozuje nepřímo (prostřednictvím dalšího rozvodného tepelného zařízení) propojené rozvodné tepelné zařízení, které může ovlivnit („*nebo může ovlivnit jeho provoz, teplotou látku v rozvodném tepelném zařízení nebo její parametry*“). Uvedená argumentace správních orgánů je tedy mylná a v rámci soudního přezkumu nemůže obstát. Je-li odběratel zároveň držitelem licence na rozvod tepelné energie, neztrácí pro účely daného ustanovení své postavení odběratele [viz § 2 odst. 2 písm. c), bod 5 energetického zákona] ve vztahu k ostatním držitelům licence na rozvod tepelné energie.
46. Rozhodující je tedy v daném případě posouzení, zda by náhradní zdroj odběratele nemohl ovlivnit provoz, teplotou látku v rozvodném tepelném zařízení žalobce nebo její parametry. Ačkoliv se Rada žalovaného při posouzení dané otázky z velké části omezila na konstatování, že „se nelze domnívat“, že by náhradní zdroje tepla mohly ovlivnit rozvodná zařízení, doprovodila to také stručnou úvahou, proč má za to, že by případně šlo o nevýznamné ovlivnění (tj. z pohledu Rady žalovaného zjevně o ovlivnění natolik marginální, že by nebyla naplněna hypotéza § 77 odst. 4 energetického zákona). Soud takové odůvodnění nepovažuje za nedostatečné vzhledem k tomu, že žalobce ve správním řízení nenamítal žádný konkrétní způsob, jakým by k ovlivnění jeho rozvodných zařízení mělo dojít, resp. v jakém rozsahu a s jakým dopadem.
47. Není namístě požadovat po správních orgánech, aby za žalobce spekulativně domýšlely argumenty podporující jeho tvrzení (k tomu srov. obdobně rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78). Správní orgány nemohou vyvracet všechny

teoretické varianty skutkového stavu, které by snad žalobce mohl tvrdit. V řízení o přestupku je sice důkazní břemeno primárně na nich, nicméně aktivita i pasivita účastníka správního řízení s sebou vždy nese následky. Správní orgány zjišťují skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak ve „spolupráci“ s obviněným, tak i bez něj (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2020, č. j. 1 As 250/2019-49). Tvrdí-li ovšem obviněný z přestupku, že jeho jednání nebylo protiprávní, neboť využil zákonné možnosti, je v první řadě na něm, aby tvrdil konkrétní skutkové okolnosti, které jsou podmínkou pro využití dané zákonné možnosti. V těchto otázkách pro něj přes uplatnění zásady materiální pravdy a zásady vyšetřovací v přestupkovém řízení platí § 52 správního řádu a s ním související povinnost označit důkazy na podporu svých tvrzení. Má-li správní orgán vycházet z tvrzení účastníka řízení, je účastník řízení povinen prokázat, co sám tvrdí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2013, č. j. 5 As 64/2011-66).

48. Správní orgány tedy neměly žádný důvod se z moci úřední zabývat tím, zda by snad náhradní zdroj tepla připojený k výměňkové stanici mohl mít konkrétní vliv na rozvodné zařízení žalobce ve smyslu § 77 odst. 4 energetického zákona, nesvědčí-li o takové variantě žádné skutkové zjištění. V této části jde o námitky skutkové, které žalobce může namítat ve správním řízení, nicméně musí tvrdit konkrétní skutečnosti, z nichž možnost ovlivnění (jeho způsob, rozsah či důsledky) rozvodného zařízení vyplývá, a předložit k nim důkazy. Jedině v takovém případě by se žalobci mohlo dostat detailních odpovědí ve vztahu k možnému ovlivnění jeho rozvodného zařízení náhradními zdroji tepla. Námitce žalobce tedy soud nepřisvědčil.
49. Soud nepovažuje za důvodnou ani námitku, že žalobce nebyl seznámen s výsledky kontrol. Kontrolami dodržování § 76 odst. 4 energetického zákona, na které odkazuje žalovaný ve svém vyjádření k žalobě, jsou podle názoru soudu míněny kontroly vedené žalovaným pod sp. zn. 01645/2021-ERU a sp. zn. 05417/2021-ERU, jejichž výsledky byly zaznamenány v protokolech o kontrolách, se kterými byl žalobce prokazatelně seznámen a uplatňoval k nim celou řadu námitek.
50. Žalobce namítá, že správní orgán nedostatečně posoudil nezbytnost rozsahu a doby omezení dodávek tepelné energie. Tuto námitku soud shledal nedůvodnou.
51. Povinnost posoudit nezbytnost rozsahu a doby omezení dodávek tepelné energie by žalovaného tížila pouze tehdy, pokud by byl naplněn některý ze zákonných důvodů pro omezení či přerušení dodávek uvedený v § 76 odst. 4 energetického zákona. Dospěla-li v projednávané věci Rada k závěru, že zákonný důvod pro omezení či přerušení dodávek nevznikl, a tudíž žalobce nebyl oprávněn dodávky tepla omezit či přerušit, bylo by z její strany nadbytečné posuzovat nezbytnost žalobcova jednání.
52. Jelikož s ohledem na výše učiněné závěry nebylo ve správním řízení dostatečně zdůvodněno, respektive prokázáno, že žalobce neměl žádný ze zákonných důvodů pro omezení dodávek tepelné energie, nemohl se soud zabývat námitkami žalobce zpochybňujícími naplnění materiální stránky přestupku. Není-li prokázáno naplnění formálních znaků přestupku, nelze posuzovat naplnění znaků materiálních ani žalobcem namítanou důkazní povinnost žalovaného s nimi spojenou. Krajský soud totiž nemůže posoudit společenskou škodlivost určitého jednání, jestliže nebyla postavena na jisto jeho protiprávnost a zjištěny všechny relevantní aspekty takového jednání. Nemohl-li soud v tuto chvíli zatím hodnotit společenskou škodlivost jednání žalobce, nemohl posoudit ani otázku, zda právě pro účely posouzení materiální stránky přestupku bylo či bude nezbytné ve věci nařídit ústní jednání, jak požadoval žalobce.

IV. Shrnutí a náklady řízení

53. Soud z výše uvedených důvodů předně odmítl žalobu proti výroku I. napadeného rozhodnutí podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Dále zrušil jeho výrok II. podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. pro nepřezkoumatelnost a nedostatečně zjištěný skutkový stav a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaný především provede řádné hodnocení otázek, zda pohledávka odběratele byla

způsobilá k započtení ve smyslu § 1987 odst. 2 občanského zákoníku, tj. zda byla nejistá či neurčitá. Dále se bude zabývat oprávněností provedeného omezení dodávek z důvodu uvedeného v § 89 odst. 1 písm. b) energetického zákona, který měl podle žalobce spočívat v tom, že odběratel neplnil „smluvené platební povinnosti“ plynoucí z předběžného opatření. V případě, že nové rozhodnutí založí opět také na závěru, že k uzavření smlouvy mezi žalobcem a odběratelem nedošlo v důsledku obstrukcí ze strany žalobce, učiní pro takový závěr dostatečná skutková zjištění a v úplnosti je vyhodnotí.

54. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Podle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci v převážné míře úspěšný. Ačkoliv soud jeho žalobu proti výroku I. napadeného rozhodnutí odmítl, v této části se jednalo o procesní rozhodnutí, jehož zákonnost bylo možné posoudit v rámci přezkumu výroku II. napadeného rozsudku. Neúspěch žalobce spočívající v odmítnutí této části žaloby soud tudíž považuje za marginální. Soud proto žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému v plném rozsahu. Náklady řízení žalobce sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobce. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2024, za tři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsí žaloby, sepsí repliky) 3 x 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky 3 x 300 Kč. Jelikož je zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tj. o 2 142 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. února 2025

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu